

Oon kiinni kuin vahvoin köysin

LAS PALMAS

Lounaiskulman palvelu- ja matkailuklusterit

Hankeaika: 1.5.2025 - 31.12.2027

Hankebudjetti: 622 749 euroa

Las Palmas – Lounaiskulman palvelu- ja matkailuklusterit -hanke tuo Skotlannissa toimivaksi todetun Business Improvement District (BID) -mallin kokeiluun ja kehittelyyn Vakka-Suomen alueella.

BID-mallia on Skotlannissa menestyksekkäästi hyödynnetty erityisesti pienten ja keskisuurten kuntien sekä matkailualueiden kehittämisessä.

projektipäällikkö Soile Vahela, 044 773 2219, soile.vahela@ukipolis.fi

Tavoitteena hyvin **innovatiivinen ja kokeilupainotteinen** klusterikehittämishanke,

jossa mukana **kaupan**alan toimijat, **erikoiskaupat, palvelut, ravintola- majoitus-** ja **matkailu**sektorin toimijat, **tapahtumatuotanto** ja **vapaa-aika**palvelut, **kulttuuripalvelut** sekä **kiinteistöjen omistajat, kunnat** ja ko. palveluja tuottavat **yhdistykset.**

*Hankkeen tavoitteena ei ole keksiä
pyörää uudestaan vaan kokeilla
skotlantilaista pyörää
vakka-suomalaisiin karryyihin
soveltaen ja kehittäen*

I NIMI

Las Palmas

Lounaiskulman palvelu- ja matkailuklusteri

II HAKIJA

Ukipolis Oy

Yhteistyökunnat

Uusikaupunki

Laitila

Vehmaa

Taivassalo

Pyhäranta

Kustavi

Mikä ihmeen BID?

Business Improvement District

- BID on **maantieteellisesti ja/tai teemallisesti rajattu alue** jonka sisällä yritykset ja paikalliset toimijat tekevät **verkostomaista yhteistyötä yhteisten tavoitteiden eteen.**
- BIDien tavoitteena on **lisätä alueen houkuttelevuutta, lisätä kävijöiden määrää alueella, pienentää kuluja** mm. yhteismarkkinoinnilla, houkutella investointeja, luoda positiivista paikallistunnetta, lisätä turvallisuutta ja mm. parantaa vierailijakokemusta
- Esimerkiksi Skotlannissa on onnistuneesti perustettu BIDejä maaseutu- ja saaristoalueille, mikä on johtanut positiivisiin muutoksiin ja mahdollisuuksiin näillä alueilla. Nämä BIDit ovat keskittyneet paikallisten tarpeiden mukaisten projektien toteuttamiseen, mikä on parantanut sekä taloudellista että sosiaalista hyvinvointia.
- Skotlannissa **BIDit asettavat tavoitteita eri toimiin ja jakavat BIDin budjetin eri toimille 5-vuotissuunnitelman mukaan.** BID kerää jäsenistöltä osallistumismaksun sekä hankkii lisärahoitusta ja tukia toimintansa kehittämiseen.

Päätoimenpiteet ja -tavoitteet

Toimintaperiaatteidensa ansiosta BID-toimintamalli ei ainoastaan kannusta vaan jopa velvoittaa yhteistyöhön.

- **BID jäsentää toimintaympäristöä, eli antaa toiminnalle raamit.**

BID-mallia käytetään kahdessa eri kontekstissa:

1. Kuntakeskusten tai palvelukeskusten elinvoiman kehittäminen palvelu-BIDien avulla

- Tavoitteena on luoda toimintamalli, jossa paikalliset yritykset ja muut toimijat voivat yhdessä kehittää keskustojen elinvoimaisuutta, asiakasvirtoja, viipymää, viihtyisyyttä jne.

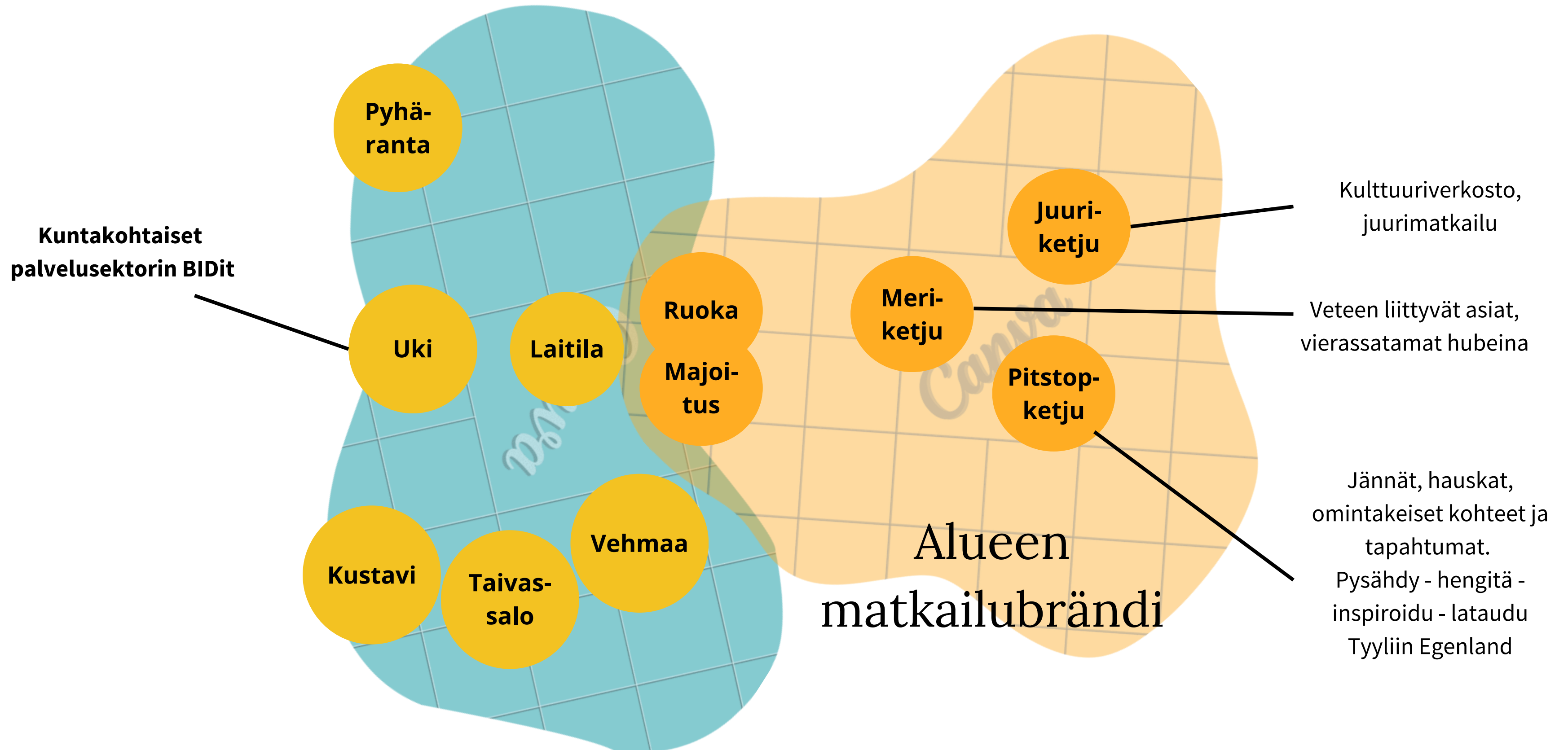
2. Vakka-Suomen matkailuBIDin perustaminen ja yhtenäisen matkailubrändin luominen

- Tavoitteena on yhdistää alueen matkailutoimijat yhdeksi kokonaisuudeksi, jolla on yhtenäinen markkinointi- ja kehitysstrategia, mikä tukee matkailun kasvua ja kestävyyttä, sekä kehitetään matkailulle, alueen rakenteen ja vahvuudet huomioivaa teemoitusta.

Osatavoitteet:

- Paikallisten yritysten ja toimijoiden **yhteistyön tiivistäminen**, jotta resurssit ja osaaminen saadaan tehokkaampaan käyttöön.
- **Kehittää kuntakeskuksia palveluympäristönä, jotta ne olisivat houkuttelevampia sekä asukkaille että yrityksille.**
- **Lisätä matkailun vetovoimaa** ja vähentää sesonkivaihteluita, jotta alueen matkailu toimisi ympärivuotisesti.
- **Testata ja kehittää BID-mallin soveltuvuutta Suomeen**, jotta siitä voitaisiin rakentaa pysyvä kehittämissmalli myös muihin alueisiin.
- **Vahvistaa elinkeinorakenteen monipuolistamista** ja tukea rakennemuutoksen jälkeistä kehitystä kestäväällä tavalla.
- **Arvioida BID-mallin vaikuttavuutta ja kannattavuutta BID Coin -mallilla**, jolla mitataan eri toimenpiteiden vaikutuksia yritysten liiketoimintaan ja alueen elinvoimaan.

Klusteri koostuu paikallisista palvelu-BIDeistä ja yhteisestä matkailu-BIDistä, jonka sisällä on teematyöryhmät

BUDJETTI

LAS PALMAS klusteri, 622 749 euroa

PalveluBIDit, 240 000€

UUSIKAUPUNKI 120 000 €
- kaupunkikeskusta > kytkös matkailu

LAITILA - 60 000 €
kaupunkikeskusta > kytkös erit. pitstopit

VEHMAA - 15 000 €
kuntakeskusta kytkös erit. pitstopit

TAIVASSALO, 15 000 €
kuntakeskusta kytkös erit. pitstopit

PYHÄRANTA, 15 000 €
Palvelu/matkailu-BID > kytkös matkailu-BID

KUSTAVI, 15 000 €
Palvelu/matkailu-BID > kytkös matkailu-BID

MatkailuBID ja teematyöryhmät, 156 000 €

MatkailuBIDin yhteinen brändi, 63 000 €

Meri, saaristo, rannikko ketju, 31 000 €

Kulttuuri, juurimatkailu ketju, 31 000 €

Pitstop-ketju, eli ne kaikki pienet ja vähän suuremmatkin yksittäiset vetovoimapisteen, joiden arvo ei yksinään riitä, mutta osana brändiä ja ketjuja hyvinkin toimiva, 31 000 e

Hallinto 186 000 € + FR 7 %

Hankkeen hyödyt osallistuvalle kunnalle

1. Kunnan oma BID-malli keskustan tai palvelukeskittymien elinvoiman kehittämiseen

- Kuntaan muodostetaan oma BID-alue, joka voi keskittyä esimerkiksi kaupunkikeskustan elinvoiman vahvistamiseen.
- Alue määritellään yhdessä paikallisten yrittäjien ja muiden toimijoiden kanssa, jolloin kehittäminen perustuu alueen omiin vahvuuksiin ja tarpeisiin.
- **Mahdollisuus toteuttaa kokeiluja, selvityksiä ja kehityshankkeita, kuten tapahtumia, liiketilakartoituksia tai uusia asiakasvirtoja houkuttelevia palveluita.**

2. Kunnan osallistuminen MatkailuBIDIin

- Kunta pääsee mukaan kaikille yhteiseen MatkailuBIDIin, jossa kehitetään alueen matkailubrändiä ja palvelukonsepteja.
- MatkailuBIDin kautta kunnalla on mahdollisuus nostaa esille omia matkailukohteitaan, pitstop-paikkoja ja tapahtumia, mikä tukee paikallista elinkeinoelämää ja matkailutuloja.
- **Yhteistyössä kehitetään teemareittejä ja alueellisia teemakokonaisuuksia**, mikä voi lisätä matkailijoiden viipymää ja kasvattaa kuntien matkailutuloja.

3. Verkostoituminen, koulutukset ja yhteiset kehittämistilaisuudet

- BID-malli tarjoaa kunnalle pääsyn koko klusterin yhteisiin tapaamisiin ja sparraustilaisuuksiin, joissa kunnan ja alueen toimijat voivat jakaa oppeja ja onnistumisia.

4. Mahdollisuus kokeilla ja räätälöidä BID-mallia omiin tarpeisiin

- **Kunta pääsee tutustumaan tuetusti BID-toimintamalliin ja testaamaan sen soveltuvuutta omaan kehittämiseen** jo hankkeen aikana.
- Hankkeen kautta kunnalla on mahdollisuus kehittää pitkäjänteinen ja itseohjautuva toimintamalli, joka voi jatkua myös hankerahoituksen päättymisen jälkeen.
-

5. Kunnan elinvoiman ja vetovoiman kasvu

- **Kunta hyötyy keskittymien ja palvelualojen kehittymisestä, mikä lisää asukastytyvääsyyttä, yritysten elinvoimaisuutta ja houkuttelee uusia asukkaita ja sijoittajia.**
- Matkailun kehittäminen tukee kuntataloutta lisääntyvinä verotuloina ja palveluiden kysynnän kasvuna.
- BID-malli tuo kunnalle joustavan ja pitkäjänteisen työkalun, jolla se voi kehittää alueen elinkeinoelämää.

Hankkeen hyödyt osallistuvalle yritykselle tai yhteisölle

BIDit tarjoavat rakenteen, jossa yritykset voivat yhdessä suunnitella ja toteuttaa kehittämistoimia, jotka parantavat liiketoimintaympäristöä ja alueen vetovoimaa.

Yrittäjille ja yhteisöille koituvat hyödyt Skotlannin BID-mallista:

- **Lisääntynyt asiakasvirta ja myynti:** Yhteiset markkinointikampanjat, tapahtumat ja alueen viihtyisyyttä parantavat toimet houkuttelevat enemmän asiakkaita ja lisäävät myyntiä.
- **Kustannussäästöt:** Yhteishankinnat, kuten sähkö sopimukset tai mainoskampanjat, voivat alentaa yksittäisten yritysten kustannuksia.
- **Yhteinen ääni ja vaikutusmahdollisuus:** BIDit tarjoavat foorumin, jossa yritykset voivat yhdessä vaikuttaa paikallisiin päätöksiin ja tehdä yhteistyötä viranomaisten kanssa.
- **Parantunut liiketoimintaympäristö:** Alueen siisteyden, turvallisuuden ja yleisilmeen parantaminen tekee siitä houkuttelevamman sekä asiakkaille että työntekijöille.

- **Verkostoitumismahdollisuudet:** BIDit edistävät yhteistyötä ja tiedonvaihtoa yritysten välillä, mikä voi johtaa uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin.
- **Pitkäjänteinen kehittäminen:** BIDit mahdollistavat strategisen suunnittelun ja resurssien kohdentamisen alueen kehittämiseen usean vuoden ajaksi.

Hyödyt hankkeesta:

- Las Palmas -hanke tarjoaa yrityksille ja yhteisöille **mahdollisuuden osallistua uudenlaisen yhteistyömallin pilotointiin** ja vaikuttaa siihen, millaisia kehittämisrakenteita alueelle tulevaisuudessa syntyy.
- Hanke ei jää odottamaan pysyvien BIDien muodostumista tulevaisuudessa, vaan luo niiden kokeilulle heti alkuun konkreettisen toimintaympäristön, jossa yritykset voivat osallistua, testata ja oppia.
- **BID-ryhmien kautta yrityksille syntyy kanava**, jossa niiden ääni kuuluu – ei irrallisina ideoina tai yksittäisinä ponnistuksina, vaan osana yhteisesti suunniteltua ja koordinoitua kehittämistä.

Aikataulu

1. Perustaminen (0–8 kk)

→ BID-ryhmät ja ensimmäiset toimintasuunnitelmat ja toteutussuunnitelmat

2. Pilotointi, kokeilut ja kehittäminen (–22 kk) → Käytännön testaukset tai muut kehittämistoimet

3. Ensimmäisen toiminkauden raportin laatiminen ja vaikuttavuuden arviointi

4. Jatkokehitys (18–22 kk) → Jatketaan kehittämistä, täsmennetään toimintasuunnitelmia ja voidaan kehittää kokeiluja eteenpäin tai tuoda jotain uutta kehittämiseen

5. Arviointi ja BIDien jatko (22–24 kk) → Tulosten analyysi ja seuraavat askeleet

Osallisuuden tasot

BIDIN “JÄSENET” I. yrittäjät, yhdistystoimijat

Päättävät valittavat painopisteet kehittämisessä, ideoivat toimintasuunnitelman sisältöä ja äänestävät ehdolla olevasta toimintasuunnitelmasta ja budjetista.

Jokaisessa BIDissa oma suunnitteluryhmä

Jäsenenä yrittäjä, kunta ja hankehenkilöstö
Laativat lopullisen toimintasuunnitelman ja budjetin.

Suunnitteluryhmästä jäsen aina koko alueen kattavaan BID-klusteriryhmään.

Kunnan rooli

Kunnat nimevät hankkeeseen yhteys henkilön, joka osallistuu suunnitteluryhmän toimintaan.

Lisäksi kunnat ja kuntien työntekijät toimivat hankkeessa omassa roolissaan mm. elinkeinotoimen, matkailun, maankäytön, lupapalveluiden, kehittämisen, liikenteen ja kaupunkisuunnittelun osalta ja antavat rooliinsa kuuluvaa apua, neuvoja ja tukea BIDeille, klusterille sekä hankkeen työntekijöille.

Ohjausryhmä

- Liiton edustaja
- Ärm-koordinaatiohankkeen edustaja
- **Kuntien (6) edustajat + varajäsenet**

Ohjausryhmä noudattaa Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha (AKKE) rahoituksen tehtäväkuvausta. **Lisäksi se esihyväksyy BIDien toimintasuunnitelmat ja -budjetit.**

Klusteriryhmä

- Ärm-koordinaatiohankkeen edustaja
- Kuntien edustajat
- Jokaisen BIDin -yritysedustajat
- Lisäksi kutsuttuna liiton edustaja ja paikallisten Leader-ryhmien edustajat

Tehtävänä on seurata BIDien toimintaa ja jakaa tietoa

- Klusterissa keskustellaan haasteista ja onnistumista sekä jaetaan kokemuksia ja hyvä käytänteitä
- Klusteriryhmä esihyväksyy BIDien toimintasuunnitelmat sekä toimintabudjetit
- Seurataan mittareita ja raportteja

LAS PALMAS BID-prosessi

Ennakkokysely

**Aloitustilaisuus
-painotusten ja toimenpiteiden
ideointi**

**BIDin suunnitteluryhmä valmistelee
toimintasuunnitelman ja budjetin**

**Ohry ja V_S liitto hyväksyvät
toimintasuunnitelman ja budjetin**

ÄÄNESTYS

**Jos yli 50% äänistä
→ TOTEUTUS**

Kysymyksiä PyhärantaBIDin valmisteluun?

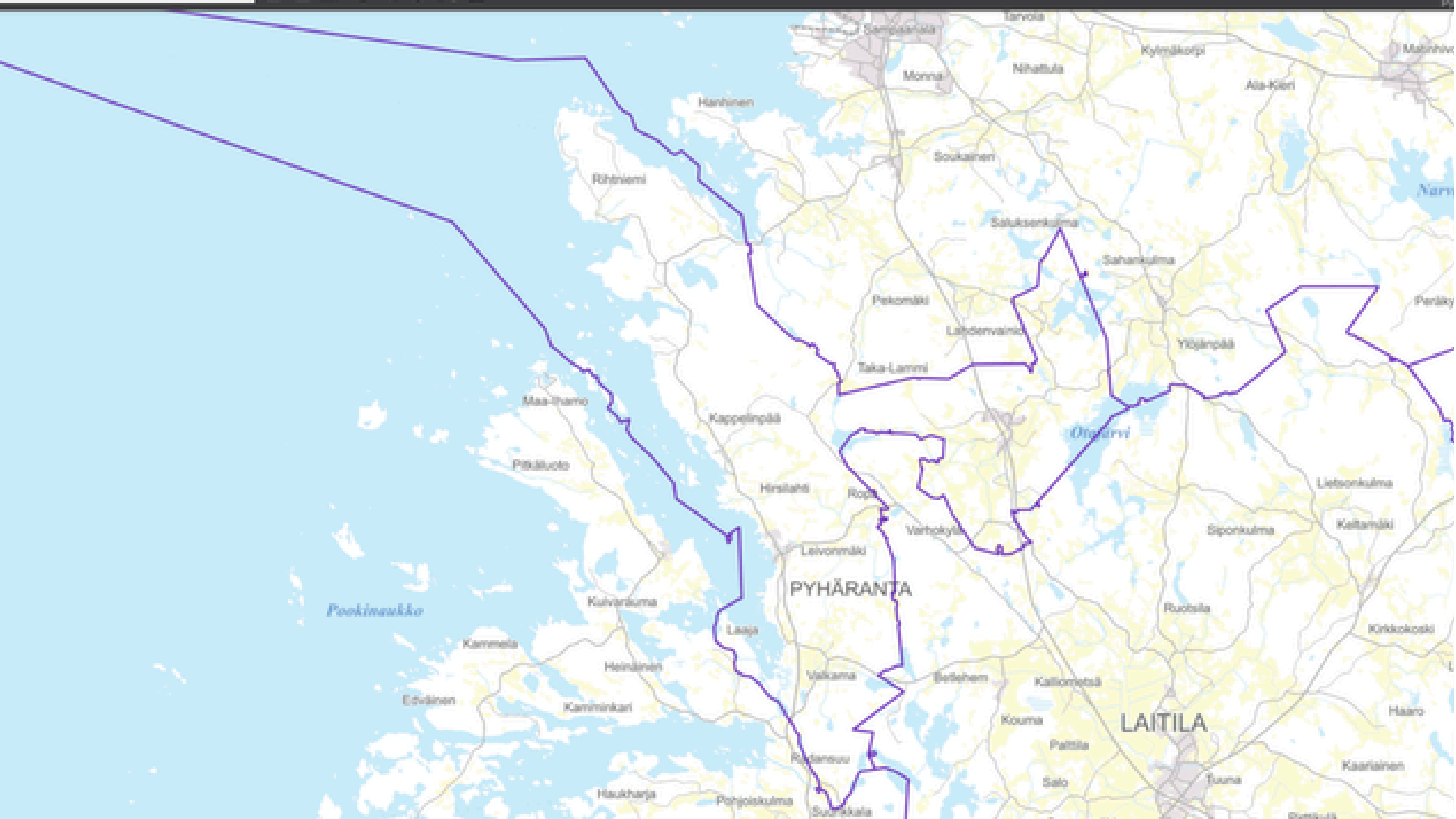
PyhärantaBID alueen rajaaminen(kartta) ? Pyhäranta, Reila ja Ihode

Kunnan tavoitteet ja toiveet hankkeesta?

Jotain muita paikallisia haasteita, erityispiirteitä?

Ennakkokyselyn sisältö (ks. Kustavin kysely)/ strategiatyöpaja?

MatkailuBID Pyhärannan erityistoiveet?

PYHÄJÄRVI

LAITILA

Peikana

Ojajarvi

Hämäläinen

Mäntymäki

Mäntymäki

Pöytälahti

Kappelinmäki

Hiralahti

Roo

Verhokylä

Leivonmäki

Lampi

Kulvankylä

Kammela

Helmälahti

Ehrolinen

Kamminkari

Haukharja

Pöytälahti

Suonkylä

Botaninen

Kalliomäki

Kouma

Pattila

Salo

Tuoma

Soukainen

Selkämäki

Sahamäki

Pekonmäki

Lahdenmäki

Taka-Lampi

Ylöjärvi

Lietsonmäki

Kalliomäki

Siponmäki

Ruotsala

Kirkkokoski

Haaro

Kaarinainen

Muhos

Ala-Kierä

Närvi

Perämylly

Larvola

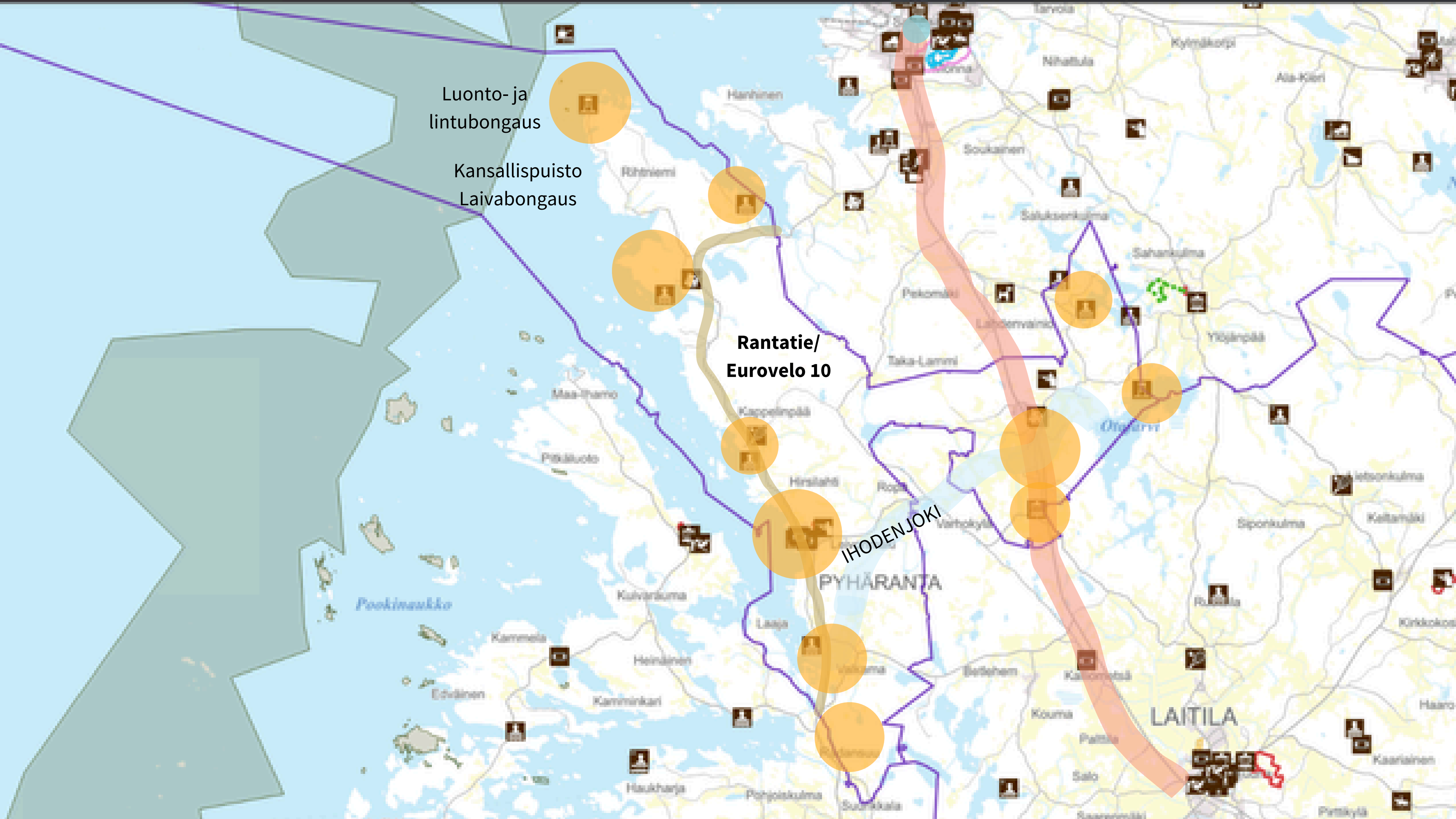
Sampsa

Mönnä

Niittula

Kylmäkorpi

Muhos

Luonto- ja
lintubongaus

Kansallispuisto
Laivabongaus

Rantatie/
Eurovelo 10

IHODENJOKI

PYHÄRANTA

LAITILA